

NADIA-CERASELA ANIȚEI

**RELAȚIILE DE FAMILIE
ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL
PRIVAT ROMÂN**

Universul Juridic
București
-2025-

Cuprins

Abrevieri.....	5
----------------	---

PARTEA I. NOȚIUNI GENERALE DE DREPT INTERNAȚIONAL PRIVAT APLICABILE RELAȚIILOR DE FAMILIE.....	13
---	-----------

1. Denumirea și definirea de drept internațional privat.....	15
1.1. Denumirea de drept internațional privat.....	15
1.2. Definiția dreptului internațional privat.....	16
1.3. Dreptul internațional privat european.....	17
1.4. Există un drept internațional privat al familiei?.....	21
1.4.1. Precizări prealabile.....	21
1.4.2. Argumente care atestă existența dreptului internațional privat al familiei.....	22
2. Elementul de extraneitate.....	27
2.1. Noțiunea de element de extraneitate.....	27
2.2. Trăsăturile caracteristice ale elementelor de extraneitate.....	27
2.3. Prezentare exemplificativă a elementelor de extraneitate.....	29
3. Normele conflictuale.....	31
3.1. Noțiunea de normă conflictuală și clasificarea normelor conflictuale.....	31
3.1.1. Noțiuni generale.....	31
3.1.1.1. Dreptul intern.....	31
3.1.1.2. Convenții sau tratate internaționale la care România este parte.....	32
3.1.2. Structura normei conflictuale.....	33
3.1.3. Conținutul normei conflictuale.....	34
3.1.4. Legătura normei conflictuale.....	34
3.1.5. Punctul de legătură.....	35
3.1.5.1. Noțiunea de punct de legătură și importanța punctelor de legătură.....	35
3.1.5.2. Cetățenia (naționalitatea).....	35
3.1.5.3. Teritoriul.....	36
3.1.5.4. Fondul de comerț.....	40
3.1.5.5. Autoritatea care examinează validitatea actului juridic.....	40
3.1.5.6. Voința părților.....	40
3.1.5.7. Pavilionul unei nave.....	40
3.1.5.8. Instanța sesizată.....	40
3.1.5.9. Alte puncte de legătură.....	41
3.1.6. Exemple de norme conflictuale cu analiza structurii lor.....	41
3.1.7. Clasificarea normelor conflictuale.....	41
3.1.7.1. Norme conflictuale unilaterale (cu legătură directă).....	42
3.1.7.2. Norme conflictuale bilaterale (cu indicare generală; cu acțiune dublă).....	42
3.1.8. Sistemul de drept căruia îi aparțin normele conflictuale. Forța juridică a acestora.....	43
3.2. Normele materiale (substanțiale).....	45
3.2.1. Precizări prealabile.....	45
3.2.2. Normele (legile) de aplicație imediată (necesară).....	45
3.2.3. Alte norme aplicabile raporturilor juridice cu element de extraneitate.....	47
3.2.4. Legea aplicabilă.....	47
3.2.5. Sfera raporturilor juridice cu privire la care pot exista norme conflictuale.....	48

4. Metode de reglementare în dreptul internațional privat.....	49
4.1. Precizări prealabile	49
4.2. Metoda normelor conflictuale.....	49
4.2.1. Noțiuni generale despre metoda normelor conflictuale	49
4.2.2. Trăsăturile caracteristice ale metodei normei conflictuale	50
4.2.3. Avantajele metodei normei conflictuale.....	50
4.2.4. Variante ale metodei normelor conflictuale	51
4.3. Metoda normelor materiale (substanțiale).....	54
5. Instituțiile care formează domeniul dreptului internațional privat.....	56
5.1. Preliminarii.....	56
5.2. Conflictul de legi.....	56
5.3. Conflictul de jurisdicții	59
5.4. Condiția juridică a străinului	61
5.5. Cetățenia	61
6. Aplicarea legii străine și luarea în considerare a legii străine	62
6.1. Precizări prealabile	62
6.2. Aplicarea legii străine ca <i>lex causae</i>	62
6.2.1. Noțiunea de aplicare a legii străine ca <i>lex causae</i>	62
6.2.2. Necesitatea aplicării legii străine.....	64
6.2.3. Condițiile în care se admite aplicarea legii străine	65
6.3. Aplicarea legii străine altfel decât <i>lex causae</i>	65
6.3.1. Preliminarii.....	65
6.3.2. Formele aplicării legii străine altfel decât <i>lex causae</i>	66
6.3.2.1. Aplicarea legii străine, condiție a aplicării legii forului, altfel decât „ <i>lex causae</i> ”	66
6.3.2.2. Aplicarea legii străine ca element de fapt.....	68
7. Conflicturile de legi în situații speciale.....	70
7.1. Precizări prealabile	70
7.2. Conflictul dintre legile statului în care coexistă mai multe sisteme legislative.....	70
7.2.1. Precizări prealabile	70
7.2.2. Sediul juridic al normei conflictuale la sistemele plurilegislative conform dispozițiilor din Codul civil român.....	70
7.2.3. Prevederile Regulamentelor Roma I și Roma II	71
7.2.4. Prevederile Regulamentului Roma III și Protocolului de la Haga din 23 noiembrie 2007	72
7.3. Conflicturile de legi interprovinciale sau interregionale.....	76
7.3.1. Precizări prealabile.....	76
7.3.2. Aspecte comparative între conflicturile de legi propriu-zise și conflicturile de legi interregionale sau interprovinciale ori între legile statelor federate (sau federale)	77
7.3.3. Teoriile propuse de dreptul comparat în scopul determinării legii aplicabile, dintre legile statului în care coexistă mai multe sisteme legislative.....	79
7.4. Conflictul de legi în cazul succesiunii de state	80
7.5. Conflictul de legi în cazul statului nerecunoscut	82
7.6. Conflictul interpersonal	82

8. Calificarea și felurile calificării	84
8.1. Precizări prealabile.....	84
8.2. Noțiunea de calificare.....	84
8.3. Conflictul de calificări.....	86
8.3.1. Definiția noțiunii de „conflict de calificări”	86
8.3.2. Exemple de „conflicte de calificări”	86
8.3.3. Exemple de conflicte de calificări privind conținutul normei conflictuale.....	86
8.3.4. Exemple de conflicte de calificări privind legătura normei conflictuale.....	88
8.4. Felurile calificării.....	88
8.5. Legea după care se face calificarea.....	89
9. Conflictul în spațiu al normelor conflictuale și retrimiteria	91
9.1. Conflictul în spațiu al normelor conflictuale.....	91
9.2. Retrimiteria.....	91
9.2.1. Definiția și condițiile retrimiterii.....	91
9.2.2. Formele retrimiterii.....	93
9.3. Retrimiteria în dreptul român.....	93
9.3.1. Regula privind admiterea retrimiterii de gradul I.....	93
9.3.2. Excepția de la regulă.....	94
9.3.3. Retrimiteria de gradul II, de principiu, nu este admisă.....	95
9.4. Retrimiteria în convențiile internaționale în materia relațiilor de familie la care România este parte. Exemple	96
9.4.1. Convenții internaționale care nu admit retrimiteria.....	96
9.4.2. Convenții internaționale care admit retrimiteria	96
9.5. Retrimiteria în cazul trimerii la legea unui stat în care coexistă mai multe sisteme legislative.....	97
9.6. Modificarea normei conflictuale străine care retrimite	98
10. Ordinea publică de drept internațional privat în domeniul relațiilor de familie	99
10.1. Ordinea publică de drept internațional privat	99
10.1.1. Precizări prealabile.....	99
10.1.2. Care sunt asemănările și deosebirile dintre „ordinea publică de drept internațional privat” și „ordinea publică de drept intern”?.....	100
10.1.3. Care sunt asemănările și deosebirile între ordinea publică de drept internațional privat și normele de aplicație imediată (necesare) din legea forului?.....	102
10.1.4. Care sunt caracterele juridice ale ordinii publice de drept internațional privat?.....	103
10.1.5. Care este sfera noțiunii de ordine publică în dreptul internațional privat?.....	104
10.1.6. Care sunt efectele aplicării ordinii publice în dreptul internațional privat român?.....	105
10.1.7. Care sunt domeniile ordinii publice de drept internațional privat român?.....	106
10.2. Ordinea publică de drept internațional privat în domeniul relațiilor de familie.....	108
10.2.1. Precizări prealabile.....	108
10.2.2. Care este domeniul ordinii publice de drept internațional privat român în materia relațiilor de familie?.....	108
10.2.3. Cum este ocrotită căsătoria prin intervenția normelor ordinii publice de drept internațional privat român? (art. 2.585-2.588 C. civ.).....	108
10.2.3.1. Ordinea publică de drept internațional privat român în cazul condițiilor de fond ale căsătoriei.....	108

10.2.3.2. Ordinea publică de drept internațional privat român în cazul condițiilor de formă ale căsătoriei	112
10.2.4. Ce presupune ocrotirea ordinii publice de drept internațional privat român în materia efectelor juridice ale căsătoriei?	114
10.2.5. Ce presupune ocrotirea ordinii publice de drept internațional privat român în materia divorțului?	116
10.2.6. Ce presupune ocrotirea ordinii publice de drept internațional privat român în materia adopției?	119
10.2.7. Ce presupune ocrotirea ordinii publice de drept internațional privat român în materia autorității părintești?	120
10.2.8. Ce presupune ocrotirea ordinii publice de drept internațional privat român în materia obligației de întreținere?	121
10.2.8.1. Ocrotirea ordinii publice din dreptul internațional privat (art. 13 și art. 14)	122
10.2.8.2. Hotărârea în cauza C-673/16 Relu Adrian Coman și alții c. Inspectoratul General pentru Imigrări	125
11. Frauda la lege în dreptul internațional privat român	132
11.1. Noțiunea de fraudare a legii în dreptul internațional privat român	132
11.2. Structura fraudării legii în dreptul internațional privat român	133
11.3. Conflictul de legi și conflictul de jurisdicții în materia fraudei la lege	134
11.3.1. Precizări prealabile	134
11.3.2. Conflictuale de legi în materia fraudei la lege	135
11.4. Condițiile fraudei la lege în dreptul internațional privat	136
11.5. Comparații între fraudă la lege în dreptul internațional privat și alte instituții	137
11.5.1. Fraudarea legii în dreptul intern și fraudarea legii în dreptul internațional privat	137
11.5.2. Fraudarea legii în dreptul internațional privat și ordinea publică în dreptul internațional privat	138
11.5.3. Fraudarea legii în dreptul internațional privat și abuzul de drept	139
11.5.4. Fraudarea legii în dreptul internațional privat și simulația	140
11.5.5. Fraudarea legii în dreptul internațional privat și conflictul mobil de legi	141
11.6. Modalități de fraudare a legii	141
11.7. Domeniile în care poate apărea fraudă la lege în dreptul internațional privat	142
11.8. Conflictuale de jurisdicție în materia fraudei la lege	148
11.9. Sancționarea fraudei la lege în dreptul internațional privat	149
11.10. Dovada fraudei la lege în dreptul internațional privat	152
11.11. Înlăturarea excepțională a legii aplicabile	152
12. Conflictul de legi în timp și spațiu. Respectarea drepturilor câștigate în țară străină	154
12.1. Noțiunea de conflict de legi în timp și spațiu	154
12.2. Comparații între conflictul de legi în timp și spațiu și, respectiv, conflictul de legi în spațiu	154
12.3. Formele conflictului de legi în timp și spațiu	155
12.4. Domeniile în care poate apărea conflictul de legi în timp și spațiu	156
12.5. Temeiul juridic al recunoașterii, în țara forului, a drepturilor dobândite în străinătate	157

12.6. Reglementările legale române privind recunoașterea în țara noastră a drepturilor dobândite în străinătate.....	157
12.7. Condițiile recunoașterii (respectării) în România a unui drept dobândit (câștigat) în străinătate.....	159
12.8. Conflictul în timp al normelor conflictuale din dreptul român și alte conflicte în timp care interesează dreptul internațional privat.....	160
13. „Legea națională” în dreptul internațional privat.....	162
13.1. Tradiția legii naționale în dreptul internațional privat.....	162
13.2. „Legea națională” conform dispozițiilor din Codul civil.....	165
13.2.1. Sediul juridic al dispozițiilor referitoare la legea națională în Codul civil.....	165
13.2.2. „Legea națională” ca lege a statului a cărui cetățenie o are persoana fizică.....	165
14. „Reședința obișnuită” a persoanei fizice în dreptul internațional privat.....	168
14.1. Ce înțelegem prin noțiunea de reședință a persoanei fizice în dreptul internațional privat român?.....	168
14.2. Ce înțelegem prin noțiunea de „reședință a persoanei fizice” în dreptul românesc?.....	170
14.2.1. Noțiunea de reședință din România a cetățenilor români.....	170
14.2.2. Noțiunea de reședință în cazul străinilor care își stabilesc reședința în România.....	171
14.3. Libera circulație pe teritoriul României a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene, Spațiului Economic European și a cetățenilor Confederației elvețiene.....	172
14.4. Care sunt dispozițiile juridice din diverse reglementări europene referitoare la „reședința obișnuită”?.....	173
15. „Domiciliul” persoanei fizice punct de legătură în dreptul internațional privat.....	177
15.1. Cum calificăm primar noțiunea de „domiciliul” a persoanei fizice în dreptul internațional privat român?.....	177
15.2. „Domiciliul” al persoanei fizice în dreptul român?.....	177
15.2.1. Ce înțelegem prin noțiunea de domiciliul al persoanei fizice cetățean român în dreptul românesc.....	177
15.2.2. Cum își schimbă/stabilesc domiciliul cetățenii români?.....	178
15.2.3. Ce înțelegem prin domiciliul minorului?.....	180
15.2.4. Ce înțelegem prin domiciliul persoanei puse sub curatelă?.....	180
15.2.5. Ce înțelegem prin domiciliul profesional?.....	181
15.2.6. Ce înțelegem prin domiciliul ales?.....	181
15.2.7. Cum înregistrăm/modificăm domiciliul fiscal al persoanei fizice?.....	181
15.2.8. Presumpția de domiciliu și dovada acestuia.....	181
15.3. Noțiunea de „domiciliul” în diferite sisteme de drept.....	182
PARTEA SPECIALĂ. LEGEA CARE GUVERNEAZĂ RELAȚIILE DE FAMILIE CONFORM CODULUI CIVIL ROMÂN CAPITOLUL II INTITULAT „FAMILIA” (ART. 2.585-2.612) DIN CARTEA A VII-A CU DENUMIREA „DISPOZIȚII DE DREPT INTERNAȚIONAL PRIVAT” (ART. 2.557-2.663) C. CIV. ROMÂN.....	183
TITLUL I. UNIUNILE LIBERE, LOGODNA ȘI INSTITUȚIA CĂSĂTORIEI ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL PRIVAT ROMÂN.....	185

16. Uniunile libere	187
16.1. Reflecții asupra noțiunilor de parteneriate.....	187
16.1.1. Precizări prealabile.....	187
16.1.2. Considerații privind parteneriatele între persoane de sex diferit (concubinajul).....	187
16.2. Considerații privind parteneriatele între persoane de același sex.....	189
16.3. Considerații privind parteneriatele între intersexuali.....	192
16.4. Noțiunea de „recunoașterea (respectarea) drepturilor câștigate în țară străină”.....	195
16.5. Ce efecte generale ar produce recunoașterea căsătoriei între persoanele de același sex pe teritoriul României?.....	197
16.6. Impactul hotărârilor din CJUE.....	198
17. Promisiunea de căsătorie (logodna) în dreptul internațional privat român	200
17.1. Precizări prealabile.....	200
17.2. Calificarea noțiunilor din domeniul relațiilor de familie.....	200
17.3. Sfera noțiunilor din domeniul relațiilor de familie.....	201
17.4. Sfera noțiunii de promisiune de căsătorie (logodnă) în dreptul internațional privat român.....	201
17.5. Condițiile de fond cerute pentru încheierea promisiunii de căsătorie (logodnei) în dreptul internațional privat român.....	205
17.6. Condițiile de formă cerute pentru încheierea promisiunii de căsătorie (logodnei) în dreptul internațional privat român.....	207
17.7. Efectele promisiunii de căsătorie (logodnei), precum și consecințele încălcării lor în dreptul internațional privat român.....	211
18. Căsătoria în dreptul internațional privat român	213
18.1. Sediul juridic al normelor referitoare la căsătorie în dreptul internațional privat român.....	213
18.2. Calificarea primară a noțiunii de căsătorie.....	213
18.2.1. Noțiunea de căsătorie în dreptul familiei românesc.....	213
18.2.2. Noțiunea de căsătorie în diferite sisteme de drept.....	215
18.3. Sfera noțiunii de căsătorie în dreptul internațional privat român.....	216
18.4. Legea aplicabilă condițiilor de fond necesare încheierii căsătoriei și impedimentelor la căsătorie.....	218
18.4.1. Legea aplicabilă condițiilor de fond necesare încheierii căsătoriei.....	218
18.4.2. Legea aplicabilă impedimentelor la căsătorie.....	219
18.4.3. Domeniul legii aplicabile.....	219
18.5. Legea aplicabilă condițiilor de formă ale căsătoriei.....	223
18.5.1. <i>Lex loci actus (lex loci celebrationis)</i>	223
18.5.2. <i>Lex auctoris</i>	224
18.6. Domeniul legii aplicabile condițiilor de formă ale căsătoriei.....	227
18.7. Legea care guvernează nulitatea căsătoriei și efectele nulității căsătoriei.....	228
18.7.1. Legea aplicabilă nulității căsătoriei și efectelor acestei nulități în funcție de legea aplicabilă condițiilor de fond necesare încheierii căsătoriei.....	228
18.7.2. Legea aplicabilă nulității căsătoriei și efectelor acestei nulități în funcție de legea aplicabilă condițiilor de formă necesare încheierii căsătoriei.....	229
18.7.3. Domeniul nulității căsătoriei.....	230
18.8. Convenții, regulamente, tratate internaționale și europene multilaterale și bilaterale în materia căsătoriei.....	231

TITLUL II. EFECTELE CĂSĂTORIEI ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL PRIVAT ROMÂN (ART. 2.589-2.596 C. CIV. ROMÂN)	233
19. Efectele căsătoriei în dreptul internațional privat român	235
19.1. Calificarea și sfera noțiunii de efecte generale ale căsătoriei	235
19.1.1. Calificarea noțiunii de efecte generale ale căsătoriei	235
19.1.2. Sfera noțiunii efecte generale ale căsătoriei.....	237
19.2. Sediul juridic al dispozițiilor referitoare la legea aplicabilă efectelor generale ale căsătoriei conform dispozițiilor codului civil.....	237
19.3. Legea aplicabilă efectelor generale ale căsătoriei.....	237
20. Legea aplicabilă efectelor personale ale căsătoriei	240
20.1. Calificarea și sfera noțiunii de efecte personale ale căsătoriei.....	240
20.1.1. Calificarea primară a noțiunii de efecte personale ale căsătoriei	240
20.1.2. Sfera noțiunii efecte personale ale căsătoriei.....	241
20.2. Care este legea aplicabilă efectelor personale ale căsătoriei?	241
20.3. Care sunt situațiile în care legea română guvernează efectele personale ale căsătoriei?	242
21. Legea aplicabilă efectelor patrimoniale ale căsătoriei.....	243
21.1. Calificarea și sfera noțiunii de efecte patrimoniale ale căsătoriei	243
21.1.1. Calificarea primară a noțiunii de efecte patrimoniale ale căsătoriei.....	243
21.2. Cum interpretăm dispozițiile art. 2.589 alin. (2) C. civ. referitoare la legea aplicabilă efectelor patrimoniale ale căsătoriei?	244
21.3. Care sunt situațiile în care legea română guvernează efectele patrimoniale ale căsătoriei conform art. 2.589 C. civ.?.....	245
22. Legea aplicabilă regimului matrimonial	246
22.1. Calificarea și sfera noțiunilor de relații patrimoniale și regim matrimonial	246
22.1.1. Calificarea primară a noțiunilor de relații patrimoniale și regim matrimonial	246
22.1.1.1. Noțiunea de relații patrimoniale dintre soți.....	246
22.1.1.2. Noțiunea de regim matrimonial.....	247
22.1.1.3. Noțiunea de regim matrimonial în diferite sisteme de drept.....	249
22.1.2. Sfera noțiunii de raporturi patrimoniale dintre soți în dreptul internațional privat român.....	252
22.2. Convenția de alegere a legii aplicabile regimului matrimonial.....	252
22.3. Legea aplicabilă regimului matrimonial.....	253
23. Legea aplicabilă convenției matrimoniale	255
23.1. Calificarea primară a noțiunii de convenție de alegere a legii aplicabile regimului matrimonial	255
23.1.1. Sediul juridic al normelor referitoare la convenția de alegere a legii aplicabile regimului matrimonial.....	255
23.1.2. Sfera noțiunii de convenție de alegere a legii aplicabile regimului matrimonial	255
23.2. Calificarea primară a noțiunii de convenție matrimonială	257
23.2.1. Sediul juridic al dispozițiilor referitoare la convenția matrimonială.....	257
23.2.2. Noțiunea de convenție matrimonială în dreptul românesc.....	257
23.2.3. Noțiunea de convenție matrimonială în diferite sisteme de drept	258

23.2.4. Sfera noțiunii de convenție matrimonială	259
23.3. Legea aplicabilă „admisibilității” convenției matrimoniale	260
23.3.1. Calificarea primară a noțiunii de „admisibilitate” a convenției matrimoniale în dreptul internațional privat român	260
23.3.2. Noțiunea de „admisibilitate” a convenției matrimoniale în dreptul românesc.....	260
23.3.3. Legea aplicabilă „admisibilității” convenției matrimoniale în dreptul internațional privat conform art. 2.593 alin. (1) lit. b) C. civ.....	260
23.4. Legea care guvernează condițiile de validitate ale convenției matrimoniale	262
23.4.1. Calificarea primară a noțiunii de „condiții de validitate” ale convenției matrimoniale în dreptul internațional privat român.....	262
23.4.2. Legea aplicabilă condițiilor de fond ale convenției matrimoniale în dreptul internațional privat.....	263
23.5. Legea aplicabilă condițiilor de formă ale convenției matrimoniale	267
23.5.1. Calificarea primară a noțiunii de „condiții de formă” ale convenției matrimoniale conform art. 2.594 C. civ.....	267
23.5.2. Legea aplicabilă condițiilor de formă ale convenției matrimoniale	268
23.6. Legea aplicabilă încheierii convenției matrimoniale	271
23.6.1. Legea aplicabilă încheierii convenției matrimoniale prin coroborarea dispozițiilor art. 2.593 alin. (1) lit. b) cu dispozițiile art. 2.594 și ale art. 2.590 C. civ.	271
23.6.2. Legea română aplicabilă pentru încheierea convenției matrimoniale.....	272
23.7. Protecția terților în dreptul internațional privat român	273
23.7.1. Sediul juridic al normelor referitoare la protecția terților în dreptul internațional privat român	273
23.7.2. Protecția terților	274
23.8. Modificarea sau înlocuirea convenției matrimoniale în dreptul internațional privat român.....	275
23.8.1. Precizări prealabile	275
23.8.2. Legea română ca lege prin care se modifică convenția matrimonială	275
23.8.2.1. Precizări prealabile	275
23.8.2.2. Modificarea convenției matrimoniale conform dispozițiilor din dreptul românesc	275
23.8.2.3. Este posibilă înlocuirea convenției matrimoniale în dreptul internațional privat român?.....	276
23.8.2.4. Modificarea sau mutabilitatea convenției matrimoniale în diferite sisteme juridice	277
23.9. Publicitatea convenției matrimoniale în dreptul internațional privat român.....	278
23.9.1. Sediul juridic al dispozițiilor referitoare la publicitatea convențiilor matrimoniale.....	278
23.9.2. Publicitatea convențiilor matrimoniale în dreptul internațional privat român	278
23.10. Regimul și efectele convenției matrimoniale	279
23.10.1. Precizări prealabile.....	279
23.10.2. Legea aplicabilă regimului și efectelor convenției matrimoniale	280
23.10.3. Limitele legii aplicabile regimului și efectelor convenției matrimoniale	280
23.11. Sancțiunile aplicabile convenției matrimoniale în dreptul internațional privat.....	281
23.11.1. Precizări prealabile.....	281
23.11.2. Legea aplicabilă sancțiunilor convenției matrimoniale	282

24. Legea aplicabilă relațiilor patrimoniale dintre soți conform altor tratate internaționale.....	283
24.1. Tratatul american	283
24.1.1. Tratatul de la Montevideo asupra dreptului civil internațional (12 februarie 1889) și forma sa revizuită din 1940.....	283
24.1.2. Tratatul de la Quito asupra dreptului internațional privat (18 iunie 1903).....	284
24.1.3. Convenția de la Haga din 17 iulie 1905 asupra conflictelor de legi privitoare la efectele căsătoriei, asupra drepturilor și obligațiilor soților în raporturile lor personale și asupra bunurilor soților.....	284
24.1.4. Convenția de drept internațional privat panamerican de la Havana din 20 februarie 1928 (Codul Bustamante).....	288
24.1.5. Convenția asupra legii aplicabile regimurilor matrimoniale din 14 martie 1978.....	289
24.1.6. Convenția conținând anumite dispoziții de drept internațional privat asupra căsătoriei, adopției și tutelei încheiată de Statele Scandinave la Stockholm, la 6 februarie 1931	293
24.1.7. Convenția Comunității Statelor Independente asupra asistenței juridice și raporturilor în materia dreptului civil, dreptului familiei și dreptului penal, semnată la Minsk la 22 ianuarie 1993	295
24.2. Legea aplicabilă relațiilor patrimoniale dintre soți conform tratatelor de asistență juridică încheiate de România cu alte state.....	296
24.2.1. Tratatul dintre România și Republica Cehă privind asistența judiciară în materie civilă (11 iulie 1994).....	296
24.2.2. Tratatul dintre România și Republica Polonă privind asistența juridică și relațiile juridice în cauzele civile (15 mai 1999).....	297
24.2.3. Tratatul între România și Republica Moldova privind asistența juridică în materie civilă și penală (6 iulie 1996).....	298
24.2.4. Tratatul dintre România și Ucraina privind asistența juridică și relațiile juridice în cauzele civile (30 ianuarie 2002).....	299
25. Uniformizarea dispozițiilor privind regimurile matrimoniale.....	301
25.1. Considerații generale.....	301
25.2. Regulament privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materia regimurilor matrimoniale.....	306
25.2.1. Precizări prealabile.....	306
25.2.2. Domeniul de aplicare al propunerii de regulament (art. 1-2).....	306
25.2.3. Legea aplicabilă regimului matrimonial (art. 15-25).....	307
25.3. Prezentarea Regulamentului privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materia efectelor patrimoniale ale parteneriatelor înregistrate.....	309
25.3.1. Precizări prealabile.....	309
25.3.2. Domeniul de aplicare și definiții al propunerii de Regulament (art. 1-2).....	309
25.4. Legea aplicabilă efectelor patrimoniale ale parteneriatului civil (art. 15-20).....	310
25.5. Implicațiile României în uniformizarea celor două regulamente	311
TITLUL III. DIVORȚUL ȘI SEPARAȚIA DE CORP ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL PRIVAT ROMÂN.....	315
26. Divorțul în dreptul internațional privat român.....	317
26.1. Legea aplicabilă divorțului conform dispozițiilor Codului civil român.....	317

26.1.1. Sediul juridic al dispozițiilor referitoare la legea aplicabilă divorțului conform Codului civil român	317
26.1.2. Legea aplicabilă divorțului prin convenție de alegere a legii aplicabile divorțului	318
26.1.3. Legea aplicabilă divorțului în lipsa convenției de alegere a legii aplicabile divorțului	320
26.1.4. Recunoașterea divorțului prin denunțare unilaterală	321
26.1.5. Domeniul legii divorțului	321
26.2. Convenția de alegere a legii aplicabile divorțului conform dispozițiilor Codului civil român	322
26.2.1. Sediul juridic al dispozițiilor referitoare la convenția de alegere a legii aplicabile divorțului conform Codului civil român	322
26.2.2. Noțiunea de „convenție de alegere a legii aplicabile” în dreptul internațional privat român	322
26.2.3. Legea aplicabilă condițiilor de validitate ale convenției de alegere a legii aplicabile divorțului	323
26.2.4. Data până la care se poate încheia sau modifica convenția de alegere a legii aplicabile divorțului	324
26.2.5. Încheierea convenției de alegere a legii aplicabile divorțului	325
26.3. Ocrotirea ordinii publice de drept internațional privat român în materia divorțului	325
26.4. Legea aplicabilă divorțului conform dispozițiilor din Regulamentul nr. 1259/2010 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în domeniul legii aplicabile divorțului și separării de corp (Roma III)	327
26.4.1. Precizări prealabile	327
26.4.1.1. Intrarea în vigoare. Aplicarea în timp	327
26.4.1.2. Natura juridică a Regulamentului Roma III, ca formă de cooperare consolidată în domeniul legii aplicabile divorțului și separării de corp. Aplicarea directă între statele membre participante	327
26.4.1.3. Scopurile și principiile reglementării Regulamentului Roma III	328
26.4.1.4. Raporturile cu convențiile internaționale existente	328
26.4.1.5. Revizuirea Regulamentului Roma III	329
26.4.1.6. Domeniul de aplicare material al Regulamentului Roma III	329
26.4.1.7. Materiile care nu intră în domeniul de aplicare al Regulamentului Roma III	329
26.4.1.8. Raportul Regulamentului Roma III cu Regulamentul (CE) nr. 2201 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești (Regulamentul Bruxelles II bis)	330
26.4.1.9. Domeniul de aplicare în spațiu a Regulamentului Roma III (aplicarea universală). Informarea instanțelor judecătorești cu privire la conținutul legii străine. Noțiunea de „instanță judecătorească” în accepțiunea reglementării	330
26.4.1.10. Dispozițiile din Regulamentul nr. 1259/2010 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în domeniul legii aplicabile divorțului și separării de corp (Roma III)	331
26.4.2. Legea aplicabilă divorțului prin alegerea legii aplicabile de către părți?	332
26.4.3. Legea aplicabilă divorțului în absența alegerii de către părți a legii aplicabile divorțului	334
26.4.3.1. Precizări prealabile	334
26.4.3.2. Domeniul legii aplicabile divorțului	335

26.5. Convenția de alegere a legii aplicabile divorțului conform Regulamentului nr. 1259/2010 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în domeniul legii aplicabile divorțului și separării de corp.....	336
26.5.1. Precizări prealabile.....	336
26.5.2. Legea aplicabilă divorțului prin convenție de alegere a legii aplicabile divorțului.....	336
26.5.3. Obiectul convenției de alegere a legii aplicabile divorțului.....	337
26.5.4. Legea aplicabilă condițiilor de validitate ale convenției de alegere a legii aplicabile divorțului.....	337
26.5.4.1. Care este legea aplicabilă condițiilor de fond ale convenției de alegere a legii aplicabile divorțului?.....	337
26.5.4.2. Care este legea aplicabilă condițiilor de formă ale convenției de alegere a legii aplicabile divorțului?.....	338
26.5.4.3. Care este data până la care se poate încheia sau modifica convenția de alegere a legii aplicabile divorțului?.....	339
26.5.4.4. Ce ne spune ordinea publică în materia convenției de alegere a legii aplicabile divorțului?.....	340
26.5.4.5. Cum sunt reglementate situațiile speciale în cazul convenției de alegere a legii aplicabile divorțului?.....	340
27. Separația de corp în dreptul internațional privat român.....	341
27.1. Legea aplicabilă separației de corp conform Codului civil român.....	341
27.1.1. Sediul juridic al dispozițiilor referitoare la legea aplicabilă separației de corp conform Codului civil român.....	341
27.1.2. Legea aplicabilă separației de corp prin convenție de alegere a legii aplicabile separației de corp.....	341
27.1.3. Legea aplicabilă separației de corp în lipsa convenției de alegere a legii aplicabile separației de corp.....	342
27.1.4. Domeniul legii aplicabile separației de corp.....	342
27.1.5. Recunoașterea separației de corp prin denunțare unilaterală.....	343
27.2. Convenția de alegere a legii aplicabile separației conform dispozițiilor Codului civil român.....	343
27.2.1. Ce înțelegem prin noțiunea de „convenție de alegere a legii aplicabile separației de corp” în dreptul internațional privat român?.....	343
27.2.2. Legea aplicabilă separației de corp prin convenție de alegere a legii aplicabile.....	344
27.2.3. Legea aplicabilă condițiilor de validitate ale convenției de alegere a legii aplicabile separației de corp.....	344
27.2.3.1. Legea aplicabilă condițiilor de fond ale convenției de alegere a legii aplicabile separației de corp.....	345
27.2.3.2. Legea aplicabilă condițiilor de formă ale convenției de alegere a legii aplicabile divorțului.....	345
27.2.4. Data până la care se poate încheia sau modifica convenția de alegere a legii aplicabile separației de corp.....	345
27.2.5. Încheierea convenției de alegere a legii aplicabile separației de corp.....	346
27.3. Legea aplicabilă separației de corp conform Regulamentului nr. 1259/2010 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în domeniul legii aplicabile divorțului și separării de corp.....	346

27.3.1. Dispozițiile din Regulamentul nr. 1259/2010 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în domeniul legii aplicabile divorțului și separării de corp	346
27.3.2. Legea aplicabilă separației de corp prin alegerea legii aplicabile de către părți	347
27.3.3. Legea aplicabilă separației de corp în absența alegerii de către părți a legii aplicabile separației de corp	348
27.3.4. Când se aplică separației de corp legea forului?	348
27.4. Legea aplicabilă separației de corp prin convenție de alegere a legii aplicabile separației de corp conform Regulamentului nr. 1259/2010 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în domeniul legii aplicabile divorțului și separării de corp	349
27.4.1. Precizări prealabile	349
27.4.2. Legea aplicabilă separației de corp prin convenție de alegere a legii aplicabile separației de corp	349
27.4.3. Obiectul convenției de alegere a legii aplicabile separației de corp	350
27.4.4. Legea aplicabilă condițiilor de validitate ale convenției de alegere a legii aplicabile separației de corp	350
27.4.4.1. Care este legea aplicabilă condițiilor de fond ale convenției de alegere a legii aplicabile separației de corp?	350
27.4.4.2. Care este legea aplicabilă condițiilor de formă ale convenției de alegere a legii aplicabile separației de corp?	351
27.4.5. Data până la care se poate încheia sau modifica convenția de alegere a legii aplicabile separației de corp	351
27.4.6. Ordinea publică în materia convenției de alegere a legii aplicabile separației de corp	352
27.4.7. Reglementarea situațiilor speciale în cazul convenției de alegere a legii aplicabile separației de corp	352
27.5. Prevederi comune privind normele conflictuale în materiile: divorț și separație de corp	353
27.5.1. Regimul conflictual aplicabil în cazul în care are loc transformarea separației de corp în divorț [art. 9 din Regulamentul nr. 1259/2010 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în domeniul legii aplicabile divorțului și separării de corp (Roma III)]	353
27.5.2. Ordinea publică de drept internațional privat	354
27.5.3. Excluderea retrimiterii	355
27.5.4. Diferențe dintre legislațiile naționale cu privire la divorț și separația de corp	355
TITLUL IV. FILIAȚIA ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL PRIVAT ROMÂN	357
28. Filiația copilului din căsătorie în dreptul internațional privat român	359
28.1. Precizări prealabile	359
28.2. Cum interpretăm dispozițiile art. 2.603 C. civ.	360
28.2.1. Legea aplicabilă filiației copilului din căsătorie	360
28.2.2. Domeniul de aplicare a legii filiației	361
28.3. Legea aplicabilă legitimării copilului născut anterior căsătoriei conform art. 2.604 C. civ. român	362

29. Filiația copilului din afara căsătoriei în dreptul internațional privat român	364
29.1. Sediul juridic al dispozițiilor referitoare la filiația copilului din afara căsătoriei în dreptul internațional privat român	364
29.2. Legea aplicabilă filiației copilului din afara căsătoriei	364
29.3. Domeniul legii aplicabile filiației copilului din afara căsătoriei	365
29.4. Legea aplicabilă răspunderii tatălui	365
29.5. Legea aplicabilă filiației ca urmare a reproducerii umane cu terț donator	366
29.5.1. Precizări prealabile	366
29.5.2. Legea aplicabilă filiației ca urmare a reproducerii umane cu terț donator în cazul copilului din căsătorie	366
29.5.3. Legea aplicabilă filiației ca urmare a reproducerii umane cu terț donator în cazul copilului din afara căsătoriei	366
29.5.4. Domeniul de aplicare	366
 30. Convenții, tratate și regulamente europene și internaționale în materia filiației copilului și cu privire la unele aspecte conexe	367
30.1. Convenția europeană asupra statutului juridic al copiilor născuți în afara căsătoriei	367
30.2. Alte convenții, tratate și regulamente care au legătură cu filiația tangențial	368
30.3. Tratate bilaterale încheiate de România cu alte state în materia relațiilor de familie	369
 TITLUL V. ADOPTIA ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL PRIVAT ROMÂN	381
 31. Legea aplicabilă adopției conform dispozițiilor Codului civil român	383
31.1. Sediul juridic al dispozițiilor referitoare la adopție	383
31.2. Noțiunea de adopție internațională	383
31.3. Legea aplicabilă condițiilor de fond necesare încheierii adopției	384
31.3.1. Legea națională ca lege aplicabilă condițiilor de fond necesare încheierii adopției atât pentru adoptator, cât și pentru adoptat	384
31.3.2. Legea aplicabilă condițiilor de fond necesare încheierii adopției în cazul soților care adoptă împreună, dar și în cazul în care unul dintre soți adoptă copilul celuilalt soț	384
31.3.3. Calificarea primară a noțiunii de condiții de fond necesare încheierii adopției din perspectiva dreptului internațional privat român	385
31.3.4. Care sunt situațiile în care legea română guvernează condițiile de fond necesare încheierii adopției internaționale potrivit dispozițiilor art. 2.607 C. civ.?	386
31.3.5. Legea română ca lege a forului aplicabilă condițiilor de fond necesare încheierii adopției	386
31.3.6. Domeniul de aplicare	387
31.4. Legea aplicabilă formei adopției	388
31.4.1. Ce înțelegem prin legea aplicabilă formei adopției?	388
31.4.2. Legea română ca lege aplicabilă formei adopției	388
31.5. Legea aplicabilă efectelor adopției, relațiilor dintre adoptator și adoptat, desfacerii adopției	389
31.5.1. Precizări prealabile	389
31.5.2. Legea aplicabilă efectelor adopției	389
31.6. Legea aplicabilă relațiilor dintre adoptator și adoptat	390
31.7. Legea aplicabilă desfacerii adopției	391
31.8. Legea aplicabilă nulității adopției	392

31.8.1. Care este legea aplicabilă nulității condițiilor de fond ale adopției?.....	392
31.8.2. Legea națională ca lege aplicabilă nulității condițiilor de fond necesare încheierii adopției atât pentru adoptator, cât și pentru adoptat	392
31.8.3. Legea aplicabilă nulității condițiilor de fond necesare încheierii adopției în cazul soților care adoptă împreună, dar și în cazul în care unul dintre soți adoptă copilul celuilalt soț.....	393
31.8.4. Care sunt situațiile în care legea română se aplică ca lege a nulității condițiilor de fond ale adopției?.....	394
31.8.5. Care este legea aplicabilă nulității condițiilor de formă ale adopției?.....	395
31.8.6. Domeniul nulității adopției.....	395
31.8.7. Desfacerea adopției.....	396
32. Procedura adopției internaționale conform Legii nr. 273/2004 privind procedura adopției, republicată și modificată ulterior	397
32.1. Precizări prealabile	397
32.2. Termeni și expresii juridici/juridice specifici/specifice dreptului familiei și dreptului internațional privat conform Legii nr. 273/2004 privind procedura adopției, republicată și modificată ulterior	397
32.3. Organele de specialitate din România și organizațiile private străine care desfășoară activități în domeniul adopției internaționale	398
32.4. Noțiunile de: „reședință obișnuită” și „stat primitiv” în România conform dispozițiilor Legii nr. 273/2004 privind procedura adopției, republicată și modificată	400
32.5. Atestarea adoptatorului sau familiei adoptatoare din statul de primire	401
32.6. Regulile stabilite de art. 60-63 privind procedura adopției internaționale din Legea nr. 273/2004 privind procedura adopției, republicată și modificată ulterior	401
☒32.6.1. Regula stabilită de art. 60 alin. (1) din Legea nr. 273/2004 privind procedura adopției, republicată și modificată, este dedicată procedurii adopției internaționale	401
32.6.2. Regula stabilită de art. 60 alin. (2) din Legea nr. 273/2004 privind procedura adopției, republicată și modificată, este dedicată procedurii adopției internaționale	402
32.6.3. Regula stabilită de art. 60 alin. (3) din Legea nr. 273/2004 privind procedura adopției, republicată și modificată, este dedicată procedurii adopției internaționale și revenirii la regula generală.....	403
32.6.4. Regula stabilită de art. 60 ¹ din Legea nr. 273/2004 privind procedura adopției, republicată și modificată ulterior, este dedicată procedurii adopției internaționale	403
32.7. Cererea de adopție internațională, transmiterea cererii și luarea în evidență R.N.A.....	404
32.8. Potrivirea inițială și practică a copilului cu adoptatorul sau familia adoptatoare.....	407
32.9. Competența soluționării cererii de încuviințare a adopției internaționale. Procedura de judecată.....	411
32.10. Efectele adopției internaționale și efectele în cazul anulării adopției internaționale.....	414
33. Convenții și tratate europene și internaționale în materia adopției	415
33.1. Convenția europeană revizuită în materia adopției de copii de la Strasbourg adoptată la Strasbourg la 27 noiembrie 2008	415
33.1.1. Domeniul de aplicare și punerea în aplicare a principiilor Convenției europene revizuite în materia adopției de copii de la Strasbourg.....	415

33.1.2. Condițiile stabilite pentru a putea adopta de Convenția europeană revizuită în materia adopției de copii de la Strasbourg.....	415
33.1.3. Consimțămintele la adopție conform dispozițiilor din Convenția europeană revizuită în materia adopției de copii de la Strasbourg	416
33.1.4. Procedura adopției conform reglementării Convenției europene revizuite în materia adopției de copii de la Strasbourg cu privire la forma adopției.....	417
33.1.5. Efectele adopției conform reglementării Convenției europene revizuite în materia adopției de copii de la Strasbourg cu privire la forma adopției.....	420
33.1.6. Revocarea și anularea unei adopții conform reglementării Convenției europene revizuite în materia adopției de copii de la Strasbourg cu privire la forma adopției.....	421
33.2. Convenția asupra protecției copilului și cooperării în materia adopției internaționale de la Haga	421
33.2.1. Precizări prealabile.....	421
33.2.2. Condițiile adopțiilor internaționale stipulate în Convenția asupra protecției copilului și cooperării în materia adopției internaționale de la Haga.....	423
33.2.3. Autorități centrale și organisme agreeate competente conform prevederilor Convenției asupra protecției copilului și cooperării în materia adopției internaționale de la Haga	424
33.2.4. Condiții procedurale ale adopției internaționale conform dispozițiilor Convenției asupra protecției copilului și cooperării în materia adopției internaționale de la Haga	425
33.2.5. Recunoașterea și efectele adopției conform dispozițiilor Convenției asupra protecției copilului și cooperării în materia adopției internaționale de la Haga.....	428
33.3. Convenții și Tratatе bilaterale încheiate de România privind asistența juridică încheiate cu Cehia, Republica Moldova, Ucraina și Polonia	428
33.3.1. Convenții bilaterale	428
33.3.2. Tratatul dintre România și Republica Cehă privind asistența judiciară în materie civilă, ratificat de România prin Legea nr. 44/1995 (M. Of. nr. 106 din 31 mai 1995).....	429
33.3.3. Tratatul dintre România și Republica Polonia privind asistența juridică și relațiile juridice în cauzele civile, ratificat de România prin O.G. nr. 65/1999 (M. Of. nr. 414 din 30 august 1999)	429
33.3.4. Tratatul între România și Republica Moldova privind asistența juridică în materie civilă și penală, ratificat de România prin Legea nr. 177/1997 (M. Of. nr. 310 din 13 noiembrie 1997)	430
33.3.5. Tratatul dintre România și Ucraina privind asistența juridică și relațiile juridice în cauzele civile, ratificat de România prin Legea nr. 3/2005 (M. Of. nr. 183 din 3 martie 2005).....	431

TITLUL VI. AUTORITATEA PĂRINTEASCĂ ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL PRIVAT ROMÂN. OBLIGAȚIA DE ÎNTREȚINERE	433
--	-----

34. Autoritatea părintească în dreptul internațional privat român	435
34.1. Sediul juridic.....	435
34.2. Convenția privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea cu privire la răspunderea părintească și măsurile privind protecția copiilor, adoptată la Haga la 19 octombrie 1996.....	436

34.2.1. Domeniul de aplicare al Convenției privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea cu privire la răspunderea părintească și măsurile privind protecția copiilor, adoptată la Haga.....	436
34.2.2. Competența statelor conform dispozițiilor din Convenția privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea cu privire la răspunderea părintească și măsurile privind protecția copiilor, adoptată la Haga.....	438
34.2.3. Legea aplicabilă măsurilor de protecție a copilului conform dispozițiilor Convenției privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea cu privire la răspunderea părintească și măsurile privind protecția copiilor, adoptată la Haga la 19 octombrie 1996.....	441
34.2.4. Domeniul legii aplicabile măsurilor de protecție a copilului conform dispozițiilor Convenției privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea cu privire la răspunderea părintească și măsurile privind protecția copiilor, adoptată la Haga la 19 octombrie 1996.....	442
34.2.5. Legea aplicabilă răspunderii părintești conform dispozițiilor Convenției privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea cu privire la răspunderea părintească și măsurile privind protecția copiilor, adoptată la Haga la 19 octombrie 1996.....	443
34.2.6. Domeniul legii aplicabile răspunderii părintești conform dispozițiilor Convenției privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea cu privire la răspunderea părintească și măsurile privind protecția copiilor, adoptată la Haga la 19 octombrie 1996.....	445
34.2.7. Ocrotirea terților în cazul lipsei calității de reprezentant al copilului: excepție de la aplicarea legii reședinței obișnuite a copilului conform dispozițiilor Convenției privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea cu privire la răspunderea părintească și măsurile privind protecția copiilor, adoptată la Haga la 19 octombrie 1996.....	446
34.2.8. Aplicarea universală a normelor conflictuale din Capitolul III al Convenției privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea cu privire la răspunderea părintească și măsurile privind protecția copiilor, adoptată la Haga la 19 octombrie 1996.....	447
34.2.9. Recunoașterea și executarea măsurilor luate de către autorități conform dispozițiilor Convenției privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea cu privire la răspunderea părintească și măsurile privind protecția copiilor, adoptată la Haga la 19 octombrie 1996.....	447
35. Obligația de întreținere în dreptul internațional privat român	449
35.1. Sediul juridic.....	449
35.2. Regulamentul nr. 4/2009 din 18 decembrie 2008 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere	450
35.2.1. Domeniu de aplicare și definiții.....	450
35.2.2. Legea aplicabilă obligațiilor de întreținere conform Regulamentului nr. 4/2009 din 18 decembrie 2008 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere	452
35.3. Protocolul de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere	452
35.3.1. Domeniul de aplicare al Protocolului de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere	452

35.3.1.1. Domeniul de aplicare material	452
35.3.1.2. Domeniul de aplicare teritorial	453
35.3.1.3. Domeniul de aplicare temporal	453
35.4. Legea aplicabilă obligațiilor de întreținere conform Protocolului de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere	454
35.4.1. Precizări prealabile	454
35.5. Legea aplicabilă obligațiilor de întreținere în cazul normelor conflictuale care asigură o localizare obiectivă	455
35.5.1. Sediul juridic	455
35.5.2. Regula generală privind legea aplicabilă obligației de întreținere potrivit art. 3 din Protocolul de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere	456
35.6. Reguli speciale privind legea aplicabilă obligației de întreținere instituite de art. 4 din Protocolul de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere	457
35.6.1. Prima excepție de la regula generală: reguli speciale care favorizează anumiți creditori (art. 4)	457
35.6.2. A doua excepție de la regula generală: regula specială cu privire la soți și foștii soți (art. 5)	460
35.6.3. A treia excepție de la regula generală: regula specială privind apărarea (art. 6)	461
35.7. Desemnarea legii aplicabile obligațiilor de întreținere prin voința părților (art. 7 și art. 8 din Protocolul de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere)	462
35.7.1. Sediul juridic	462
35.7.2. Precizări prealabile	463
35.7.3. Desemnarea legii aplicabile în sensul unei proceduri speciale (art. 7 din Protocol)	463
35.7.4. Desemnarea legii aplicabile în general (art. 8 din Protocol)	464
35.7.4.1. Sfera de aplicare [art. 8 par. (3) din Protocol]	464
35.7.4.2. Importanța reglementării autonomiei de voință a părților	465
35.7.5. Întinderea autonomiei de voință a părților	465
35.7.5.1. Precizări prealabile	465
35.7.5.2. Sfera legilor pe care părțile le pot desemna [art. 8 par. (1) din Protocol]	466
35.7.5.3. Condițiile de formă ale convenției de alegere [art. 8 par. (2) din Protocol]	467
35.7.6. Legea aplicabilă posibilității creditorului de a renunța sau nu la dreptul său la întreținere [art. 8 par. (4) din Protocol]	467
35.7.7. Posibilitatea conferită autorității de a înlătura legea aleasă dacă aceasta are consecințe incorecte sau inechitabile pentru oricare dintre părți [art. 8 par. (5) din Protocol]	468
35.7.8. Domeniul legii aplicabile obligațiilor de întreținere (art. 11 din Protocol)	469
35.7.8.1. Sediul juridic	469
35.7.8.2. Accepțiunea noțiunii de „obligație de întreținere”	469
35.7.8.3. Domeniul legii aplicabile obligațiilor de întreținere	470
35.7.9. Regresul autorității publice care a plătit întreținerea în locul debitorului [art. 10 și art. 11 lit. f) din Protocol]	471
35.7.10. Excluderea retrimiterii (art. 12)	472
35.7.11. Ocrotirea ordinii publice din dreptul internațional privat (art. 13 și art. 14)	472

35.7.11.1. Precizări prealabile	472
35.7.11.2. Ocrotirea ordinii publice, în general (art. 13)	473
35.7.11.3. Ocrotirea ordinii publice în cazul concret al stabilirii cuantumului întreținerii (art. 14)	474
35.7.12. Lipsa referirii la normele de aplicație imediată.....	474
35.7.13. Interpretarea uniformă (art. 20)	475
Bibliografie selectivă	477

1. Denumirea și definirea de drept internațional privat¹⁸

1.1. Denumirea de drept internațional privat

Dreptul internațional privat a apărut, la începutul Evului Mediu, ca un drept care reglementa conflictele dintre cutumele (obiceiurile juridice nescrise sau scrise) privind raporturile particularilor din cadrul aceleiași stat ori unitate politică: Italia, Franța, Sfântul Imperiu Roman de Națiune Germană, Bavaria, Prusia etc.

Problemele conflictuale ivite între particulari se numeau „*chestiuni mixte*”¹⁹.

Denumirea de drept internațional privat aparține secolului al XIX-lea, fiind folosită pentru prima oară de J. Story în lucrarea *Commentaries on the Conflict of Law* (1834), ulterior preluată de M. Foelix în *Traité de Droit International Privé* (1843) și apoi de J. Schaffner în lucrarea *Entwicklung des internationalen Privatrecht* (1851)²⁰.

În decursul timpului, disciplinei de drept internațional privat i s-au propus și alte denumiri: „Drept privat internațional”; „Drept internațional”; „*Comity*”; „Recunoașterea extrateritorială a drepturilor”; „Drept interlegislativ”; „Drept internațional civil”; „Conflictul legilor” etc.

Potrivit doctrinei²¹, folosirea denumirii de „drept internațional privat” a stârnit diferite controverse deoarece expresia „drept internațional” desemnează:

- în mod tradițional, dreptul internațional public;
- izvoarele dreptului internațional privat, care sunt preponderent interne, nu internaționale (acestea din urmă fiind bi- sau multilaterale);
- litigiile privind raporturile cu element de extraneitate, care sunt de competența instanțelor fiecărui stat.

Nu putem nega că între cele două discipline: drept internațional public și drept internațional privat există anumite legături²².

Termenul „*internațional*” în denumirea disciplinei drept internațional privat se referă la faptul că obiectul acestei discipline tratează raporturile juridice cu element *de extraneitate* (sau element străin ori internațional), iar termenul „*privat*” se referă la raporturile de drept civil, de drept comercial, dreptul familiei, dreptul muncii etc., dar și la alte raporturi de drept privat în sens larg, pentru a le deosebi de raporturile care formează obiectul dreptului internațional public.

---

¹⁸ N.C. Aniței, *Lecții de drept internațional privat*, Ed. Lumen, Iași, 2015, pp. 17-25; N.C. Aniței, *Drept internațional privat. Partea generală*, Ed. Universul Juridic, București, 2022, pp. 13-26.

¹⁹ *Des tribunaux dans les provinces de la Grèce et de l'Asie Mineure d'après les lettres de Cicéron*, în *Sodalitas, Scritti in onore di Antonio Guarino*, Napoli, 1959, pp. 1659-1703 apud M.V. Jakotă, *Drept internațional privat ieri și astăzi. Suport de curs (nepublicat)*, Școala doctorală, Facultatea de Drept, Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași, pp. 3-5.

²⁰ K. Nzovu, T. Ngoy, *Droit international privé. Notes de cours photocopiées deuxième licence droit*, Université Protestante au Congo, Faculté de Droit, 2003-2004, pp. 3-4, de pe site: www.theodorengoyavocat.org; I.P. Filipescu, A.I. Filipescu, *Tratat de drept internațional privat*, ed. revizuită și adăugită, Ed. Universul Juridic, București, 2005, p. 53; O. Ungureanu, C. Juguștru, A. Circa, *Manual de drept internațional privat*, Ed. Hamangiu, București, 2008, p. 20.

²¹ I.P. Filipescu, A.I. Filipescu, *Tratat de drept internațional privat*, ed. revizuită și adăugită, Ed. Universul Juridic, București, 2005, p. 53; O. Ungureanu, C. Juguștru, A. Circa, *Manual de drept internațional privat*, Ed. Hamangiu, București, 2008, p. 20; I. Macovei, *Drept internațional privat*, Ed. Ars Longa, Iași, 2001, p. 12; M.V. Jakotă, *Drept internațional privat*, vol. I, Ed. Chemarea, Iași, 1997, p. 7; N. Diaconu, *Drept internațional privat*, ed. a VI-a, Ed. Universitară, București, 2013, pp. 15-16.

²² Le vom studia la punctul referitor la legătura dreptului internațional privat cu alte discipline.

1.2. Definiția dreptului internațional privat

Dreptul internațional privat este definit în literatura juridică română de autori în mod diferit, dar conținutul definiției este același. Astfel, în opinia unor autori „*dreptul internațional privat este ramura de drept formată din normele juridice care reglementează relațiile sociale cu elemente de extraneitate*”²³, stabilite între persoanele fizice și/sau juridice, ca subiecte de drept privat”²⁴, iar în opinia altui autor, „*dreptul internațional privat este definit ca ansamblul normelor juridice interne care reglementează relațiile cu element de extraneitate, indicând autoritatea competentă și legea aplicabilă*”²⁵.

Dreptul internațional privat este definit în mod diferit de literatura de specialitate internațională. Spre exemplu:

Doctrina juridică franceză²⁶ abundă în definirea dreptului internațional privat:

- *într-o primă opinie*²⁷, dreptul internațional privat este definit ca ansamblul regulilor aplicabile indivizilor în relațiile internaționale;

- *într-o a doua opinie*²⁸, dreptul internațional privat este definit ca un drept special aplicabil persoanelor private implicate în relațiile juridice internaționale;

- *într-o a treia opinie*²⁹, dreptul internațional privat este definit ca un drept special aplicabil persoanelor private implicate în relații juridice internaționale;

- *într-o a patra opinie*³⁰, dreptul internațional privat este definit ca fiind „știința care stabilește principiile pentru rezolvarea conflictelor de legi și reglementarea raporturilor reciproce ale subiectelor aparținând unor state diferite”;

- *într-o a cincea opinie*, dreptul internațional privat este definit ca fiind „ansamblul regulilor aplicabile soluționării conflictelor ce pot să apară între suveranități datorită legilor interne și intereselor private ale naționalilor”³¹;

²³ Acest termen provine din cuvântul latinesc *extraneus*, care înseamnă „din afară”, „străin”. De asemenea, în literatura de specialitate este folosită și noțiunea de „element internațional”. N.C. Aniței, *Drept internațional privat. Partea generală*, Ed. Universul Juridic, București, 2022, pp. 13-26.

²⁴ Pentru definirea dreptului internațional privat, a se vedea B.M.C. Predescu, *Drept internațional privat. Partea generală*, Ed. Wolters Kluwer, București, 2010, pp. 45-52; D.A. Popescu, M. Harosa, *Drept internațional privat. Tratat elementar*, vol. I, Ed. Lumina Lex, București, 1999, p. 15; N. Diaconu, *Drept internațional privat*, ed. a II-a, Ed. Lumina Lex, București, 2007, p. 20.

²⁵ I. Macovei, *Drept internațional privat*, Ed. C.H. Beck, București, 2011, p. 3; C.T. Ungureanu, *Drept internațional privat european în raporturi de comerț internațional*, Ed. Hamangiu, București, 2021, pp. 14-22; C.T. Ungureanu, „Aplicarea regulamentelor europene în dreptul privat. Recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești”, în *Analele Științifice ale Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, seria Științe Juridice*, vol. 57, nr. 1/2011, Ed. Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, pp. 5-34.

²⁶ A se vedea autorii K. Nzovu, T. Ngoy, *Droit international privé. Notes de cours polycopiées deuxième licence droit*, Université Protestante au Congo, Faculté de Droit, 2003-2004, pp. 3-4, de pe site: www.theodorenjoyavocat.org, care precizează că dreptului internațional privat i s-au atribuit definiții diferite și îi are în vedere pe următorii autori: Vander & Vesper, Loussouarn, Mayer și de Bulet. Vander & Vesper définissent le droit international privé comme „la branche du droit qui groupe l'ensemble des règles qui, spécialement prévues pour régir les rapports juridiques de droit privé, comportant un élément d'extranéité, déterminent les compétences respectives des systèmes juridiques acceptés comme tels par la loi du for”. Pour Loussouarn le droit international privé regroupe „l'ensemble des règles applicables aux individus dans les relations internationales”. Mayer, quant à lui, considère le droit international privé comme le „droit spécial, applicable aux personnes privées impliquées dans les relations juridiques internationales”. De Bulet définit cette branche du droit comme „l'ensemble des règles qui régissent des situations nées des rapports interindividuels dotés d'un élément d'extranéité”. M.A. Bauchy.

²⁷ Y. Loussouarn, p. Bourel, p. de Vareilles-Sommieres, *Droit international privé*, 10e édition, Collection Précis Dalloz, 2013.

²⁸ V. Heuzé, p. Mayer, *Droit international privé*, 10e édition, Montchrestien, 2010, p. 1.

²⁹ V. Heuzé, p. Mayer, *Droit international privé*, Ed. Montchrestien, 2007, p. 2.

³⁰ p. Fiore, *Droit international privé*, Durand-Pedone Lauriel, Paris, 1875, p. 3.

³¹ A. Weiss, *Manuel de droit international privé*, Paris, 1909, p. 3.